

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Formålet med beslutningsforslaget er at nedsætte befolkningens alkoholforbrug og dermed de alkoholrelaterede skader. De samfundsøkonomiske og menneskelige omkostninger som følge af befolkningens alkoholforbrug og -misbrug er massive. Ca. 25 pct. af patienter på psykiatriske afdelinger har alkoholproblemer, og ca. 20 pct. af patienter på andre hospitalsafdelinger har alkoholproblemer. Der er udgifter i forbindelse med tildeling af førtidspension, udgifter til sygedagpenge, institutionsanbringelse af børn og unge på grund af forældres alkoholmisbrug, forsorg for børn med intellektuelle handicap på grund af moderens alkoholmisbrug under graviditet, voldsforbrydelser, spirituskørsel og detentionsanbringelse.

Indenrigsministeriet har for nylig foretaget beregninger af »De økonomiske konsekvenser af alkoholforbruget« (Indenrigsministeriet, januar 1986). Beregningerne viser, at det offentlige udgifter på grund af befolkningens alkoholforbrug beløber sig til skønsmæssigt 5 mia kr. om året. Det fremhæves, at dette skøn ikke »afspejler alle de sociale og sundhedsmæssige problemer, der rammer de familier, der på en eller anden måde kender til alkoholisme.«

De rent menneskelige omkostninger er det umuligt at opgøre i kroner og øre.

Forslagsstillerne finder, at skadevirkningerne som følge af befolkningens alkoholforbrug er af et sådant omfang, at en forstærket indsats med henblik på at sænke alkoholforbruget er påkrævet.

Indsatsen bør omfatte befolkningens alkoholforbrug i bredeste forstand. Jo større en befolknings totalforbrug er, jo større er antallet af misbrugere, idet alkohol er afhængighedsskabende. Der er ingen reelle behandlingsmuligheder over for de kroniske sygdomme som følge af alkoholmisbrug, og behandlingseffekten over for den enkelte misbruger er ligeledes yderst begrænset. Indsatsen bør således primært koncentrere sig om at reducere rekrutteringen til misbrugergruppen (jfr. indenrigsministeriets rapport).

Dette kan ske ved at sænke befolkningens totalforbrug af alkohol. Af menneskelige hensyn er det nødvendigt samtidig at styrke behandlingsapparatet.

En samlet og sammenhængende alkoholpolitik, der skal føre til en ændring af befolkningens alkoholforbrug, skal gennemføres uden fordømmende eller moraliserende undertoner og bygge på en velorienteret befolknings muligheder for at træffe sunde valg. »Sygdomsforebyggelse drejer sig om at gøre det let at træffe sunde valg.« (Citat af embedslæge Vagn Christensen).

Øvrige initiativer

Forslagsstillerne har med tilfredshed noteret sig, at industriministeren agter at foreslå landsbevillingsnævnet nedlagt. Sigtet må være, at afslag på bevillingsansøgninger, der bygger på lokale afgørelser, ikke skal kunne omgøres af en central myndighed uden kendskab til lokale forhold og ønsker.

Socialministeren har i folketingets socialudvalg oplyst, at man intet overblik har over det lokale ressourceforbrug vedrørende forebyggelse af alkoholmisbrug i amter og kommuner, men at stikprøver har vist, at der er meget store forskelle fra amt til amt.

Dette understreger betydningen af at tilvejebringe forbedrede statistikker som grundlag for en sundhedspolitisk indsats.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter

Ad 1

Den relative pris på øl, vin og spiritus er faldet stærkt gennem de sidste 20 år. I samme periode er befolkningens alkoholforbrug fordoblet fra 6 liter til over 12 liter ren alkohol pr. år pr. voksen over 15 år; heri er ikke medregnet forbruget af toldfri varer, der formentlig har været stærkt stigende.

Det er de mennesker, der tjener mest, der har det største alkoholforbrug, og en regulering af giftskatterne rammer således i høj grad den bedre stillede del af befolkningen (jfr. Egmontfondens fremtidsstudie »De grimme ællinger«, maj 1984).